

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Ruimtelijke onderbouwing

Sluis 8

Gemeente Helmond

Datum: april 2024

Projectnummer: 170372.05

ID: NL.IMRO.0794.0000OV230080-2000

INHOUD

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doel van het plan	5
1.2	Ligging en begrenzing besluitgebied	5
1.3	Geldende bestemmingsplannen	6
1.4	Leeswijzer	7
2	Ruimtelijke beschrijving besluitgebied	8
2.1	Omgeving besluitgebied	8
2.2	Huidige situatie besluitgebied	8
2.3	Toekomstige situatie besluitgebied	9
3	Planologische hoofdlijnen van beleid	10
3.1	Rijksbeleid	10
3.2	Provinciaal beleid	12
3.3	Gemeentelijk beleid	15
4	Milieu- en omgevingsaspecten	18
4.1	Milieueffectrapportage	18
4.2	Externe veiligheid	18
4.3	Geluid	19
4.4	Luchtkwaliteit	20
4.5	Bedrijven en milieuzonering	21
4.6	Bodem	22
4.7	Kabels en leidingen	22
5	Sectorale aspecten	23
5.1	Water	23
5.2	Natuur	26
5.3	Archeologie	28
5.4	Cultuurhistorie	29
5.5	Verkeer en parkeren	29
6	Haalbaarheid	30
6.1	Economische uitvoerbaarheid	30
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	30
7	Procedure	31
7.1	Wettelijk overleg	31
7.2	Zienswijzen	32

Bijlagen:

- Bijlage 1: Quick scan flora en fauna
- Bijlage 2: Onderzoek stikstofdepositie

1 Inleiding

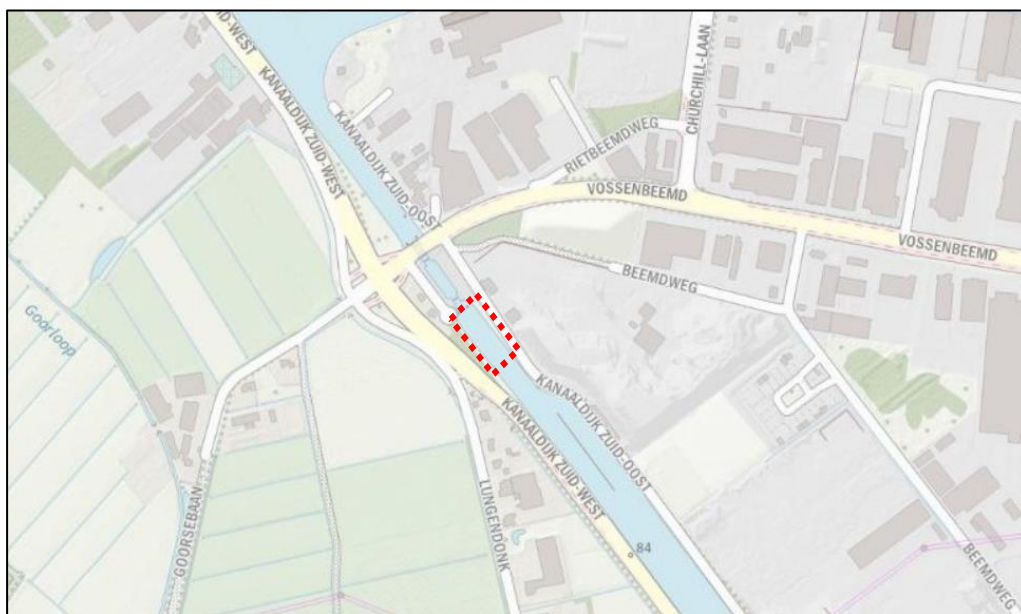
1.1 Aanleiding en doel van het plan

De gemeente Helmond is voornemens Sluis 8 te verplaatsen. De huidige sluis is verouderd en dient vervangen te worden. Met voorliggend plan zal een nieuwe sluis met bedienhuis gerealiseerd worden direct ten zuiden van de huidige sluis. Van de vier ter plaatse geldende bestemmingsplannen past de sluis op zijn nieuwe locatie niet binnen de waterbestemming van het bestemmingsplan Buitengebied Helmond omdat ter plaatse de functieaanduiding "sluis" ontbreekt. Daarom is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond voornemens om met toepassing van artikel 2.1 eerste lid onder c, in samenhang met artikel 2.12 eerste lid onder a sub 3, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) een omgevingsvergunning te verlenen om de nieuwe sluis te kunnen realiseren. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning om af te wijken van het bestemmingsplan geldt als voorwaarde dat sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening. Deze ruimtelijke onderbouwing levert die de motivering.

1.2 Ligging en begrenzing besluitgebied

Het besluitgebied ligt in het zuiden van Helmond aan de rand van de stad. Ten oosten van het de sluis liggen bedrijven en industrie en ten westen liggen agrarische percelen. De sluis bevindt zich op de Oude Zuid-Willemsvaart, nabij de kruising van de wegen Vossenbeemd en Kanaaldijk Zuid West.

Op de navolgende afbeelding is de globale ligging van het besluitgebied weergegeven. Voor de exacte begrenzing van het besluitgebied wordt verwezen naar de kaart van het besluitgebied, behorende bij deze ruimtelijke onderbouwing.

Globale ligging besluitgebied, rood omlijnd (bron: PDOK)

1.3 Geldende bestemmingsplannen

Het besluitgebied ligt in meerdere bestemmingsplannen. De oostelijke helft ligt in bestemmingsplan 'Hoogeind - Beemdweg' vastgesteld op 3 september 2014 en de westelijke helft valt onder bestemmingsplan 'Buitengebied Helmond' vastgesteld op 31 oktober 2012.

1.3.1 Bestemmingsplan Hoogeind - Beemdweg

Het deel van het besluitgebied dat in het bestemmingsplan 'Hoogeind - Beemdweg' ligt is bestemd met de enkelbestemming 'Water'.

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor waterhuishoudkundige doeleinden, waterbergingen en waterlopen, een en ander met bijbehorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, waaronder bruggen, dammen en duikers. Ter plaatse van de waterbestemming geldt in voorliggende situatie ook de dubbelbestemming 'Waarde - Ecologie', waarmee de gronden mede bestemd zijn voor de ontwikkeling van ecologische waarden en de aanleg en instandhouding van een natte en/of droge ecologische verbindingszone.

Navolgende afbeelding toont de globale ligging van het besluitgebied binnen het bestemmingsplan 'Hoogeind - Beemdweg'.

Uitsnede uit verbeelding van vigerend bestemmingsplan "Hoogeind - Beemdweg", met daarop het besluitgebied globaal rood gemarkeerd.

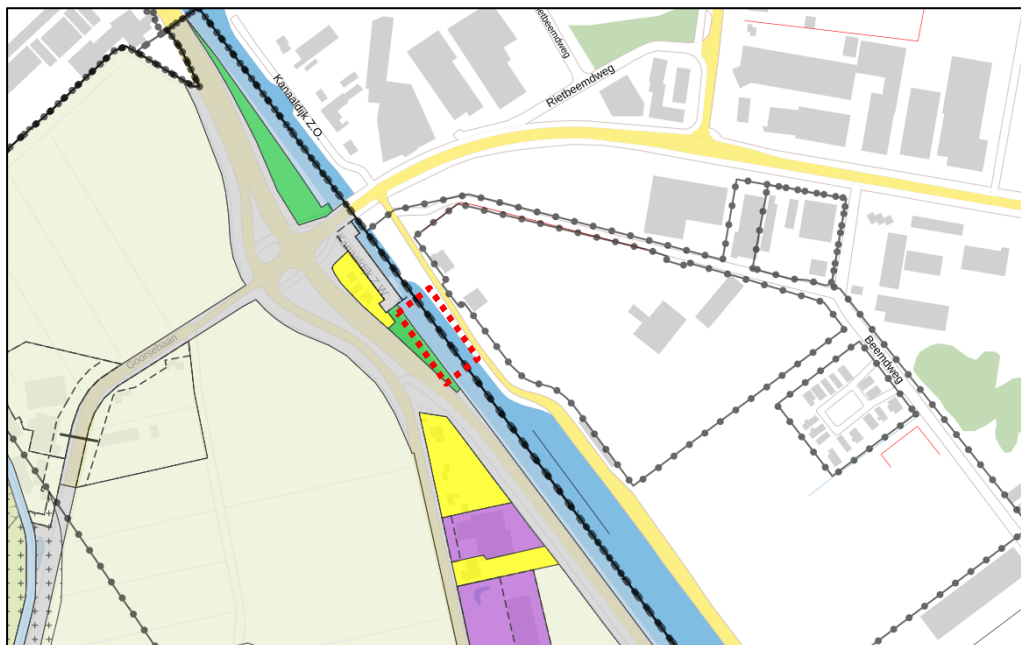
1.3.2 Bestemmingsplan Buitengebied Helmond

De locatie van het besluitgebied is in het bestemmingsplan 'Buitengebied Helmond' bestemd met de enkelbestemming 'Water'.

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn onder andere bestemd voor waterberging, waterhuishouding en het behoud, de bescherming en/of de ontwikkeling van de natuurlijke en/of landschappelijke waarden. Sluizen zijn uitsluitend ter plaatse van de

aanduiding 'sluis' toegestaan. Deze aanduiding komt niet voor ter plaatse van het besluitgebied.

Navolgende afbeelding toont de globale locatie van het besluitgebied binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied'.

Uitsnede uit verbeelding van vigerend bestemmingsplan "Buitengebied Helmond", met daarop het besluitgebied rood gemarkeerd.

1.3.1 Paraplubestemmingsplan Parkeren

Daarnaast geldt voor het besluitgebied eveneens het 'Paraplubestemmingsplan Parkeren', zoals vastgesteld door de gemeenteraad van Helmond op 27 februari 2018. Dit bestemmingsplan maakt het mogelijk om voor alle geldende plannen in Helmond parkeernormen te stellen, waaraan getoetst dient te worden. Dit bestemmingsplan stelt geen voorwaarden aan voorliggend project.

1.3.2 Paraplubestemmingsplan Zorgvuldige veehouderij

Ten slotte geldt voor de westelijke zijde van het besluitgebied het 'Paraplubestemmingsplan Zorgvuldige veehouderij', zoals vastgesteld door de gemeenteraad van Helmond 12 maart 2019. Dit bestemmingsplan stelt regels aan de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen en heeft geen verdere consequenties voor dit project.

1.4 Leeswijzer

Deze ruimtelijke onderbouwing bestaat uit zeven hoofdstukken. Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de ruimtelijke beschrijving van het besluitgebied. In hoofdstuk 3 wordt het beleidskader geschetst. Hoofdstuk 4 omvat de toetsing aan de milieuaspecten, waarna hoofdstuk 5 de sectorale haalbaarheidsaspecten beschrijft. De toelichting besluit met hoofdstukken over de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid (hoofdstuk 6) en de procedure (hoofdstuk 7).

2 Ruimtelijke beschrijving besluitgebied

2.1 Omgeving besluitgebied

Het besluitgebied bevindt zich in de oude Zuid-Willemsvaart. Dit is één van de kanalen die de ruimtelijke structuur van Helmond bepaald en zowel door de beroeps- als recreatievaart wordt gebruikt. De oude Zuid-Willemsvaart is lange tijd de hoofdvaarroute geweest. Vanwege onder meer de ligging dwars door Helmond met de bijbehorende hefbruggen is besloten om de aanleg van de Zuid-Willemsvaart de hoofdvaarroute te verplaatsen en de vaart meer om Helmond te laten varen.

De Zuid-Willemsvaart verbindt Maastricht en 's-Hertogenbosch met elkaar en overbruggt een hoogteverschil van bijna 40 meter. Voor de overbrugging van dit hoogteverschil zijn diverse sluizen aanwezig. Een aantal daarvan zijn onder meer in Helmond aanwezig.

2.2 Huidige situatie besluitgebied

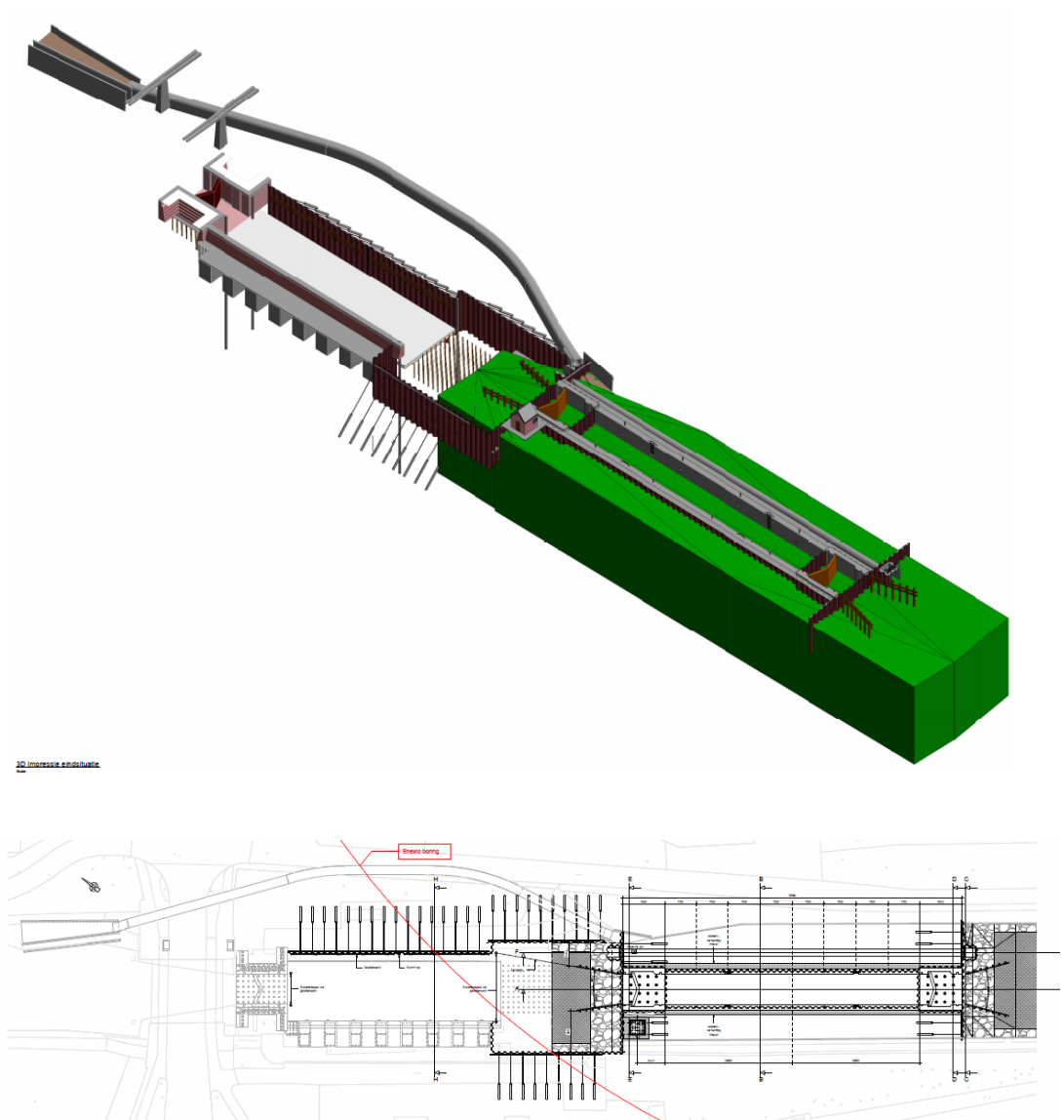
Ten zuidwesten van Helmond, nabij de kruising van de wegen Vossenbeemd en Kanaaldijk Zuid West bevindt zich sluis 8. Sluis 8 is één van de sluizen in de oude Zuid-Willemsvaart. De sluis is verouderd en is aan vervanging toe om optimaal te kunnen voorzien in de vraag van de beroeps- en recreatievaart. Op de navolgende afbeelding is een impressie van de huidige situatie weergegeven.

Impressie huidige situatie Sluis 8 (bron: Google Maps).

2.3 Toekomstige situatie besluitgebied

Zoals gezegd is Sluis 8 verouderd en versleten. Daarom is onderzocht hoe deze situatie het beste opgelost kan worden. Uiteindelijk is besloten om ten zuiden van de huidige sluis een nieuwe sluis te realiseren. De nieuwe sluis wordt circa 80 meter lang en 10 meter breed. Als onderdeel van de nieuwe sluis zal de dienstweg worden verlengt. Bij de sluis wordt een bedienhuis gerealiseerd. Dit is een klein gebouwtje in een laag van 3 bij 3 meter. De nieuwe sluis wordt bedient op maandag t/m donderdag van 6.00 t/m 18.00 uur en op vrijdag van 6.00 t/m 20.00 uur. Onderstaande afbeelding toont de toekomstige situatie.

Toekomstige situatie (bron: Gemeente Helmond)

3 Planologische hoofdlijnen van beleid

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 *De Nationale Omgevingsvisie*

De NOVI biedt een duurzaam perspectief voor de leefomgeving met ambities. In deze NOVI worden de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven beschreven.

Er worden vier prioriteiten voor Nederland geformuleerd:

- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterke en gezonde steden en regio's;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om beleidskeuzes op een heldere en voorspelbare manier te maken, hanteert de NOVI drie afwegingsprincipes, die helpen bij het prioriteren en afwegen van de verschillende belangen en opgaven;

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies: in het verleden is scheiding van functies vaak te rigide gehanteerd. Er wordt weer gezocht naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van ruimte
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal: er moet altijd gekeken worden naar de context van het gebied. Keuzes in verschillende gebieden kunnen daarom verschillen.
3. Afwentelen wordt voorkomen: het is van belang dat onze leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie van inwoners zonder dat dit ten koste gaat van toekomstige generaties

Toetsing en conclusie

Het plan sluit aan bij de ambities uit de NOVI. Voorliggend project is dus niet in strijd met het rijksbeleid.

3.1.2 *Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)*

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin kaderstellende uitspraken. Het gaat onder meer om nationale belangen als Rijksvaarwegen, Defensie, Natuurnetwerk Nederland (NNN), Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen en Primaire waterkeringen.

Slechts daar waar een directe doorwerking niet mogelijk is, bij het NNN en bij de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, is gekozen voor indirecte doorwerking via provinciaal medebewind. Ten aanzien van de begrenzing van het NNN is bepaald dat niet het rijk, maar de provincies die grenzen (nader) bepalen.

Door de nationale belangen vooraf in juridisch-planologische procedures te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

Toetsing

Voor het besluitgebied is het navolgende uit het Barro relevant, te weten:

- radarverstoringsgebied van vliegbasis Volkel, enkel voor het oprichten van windturbines met een tiphoogte van de wieken van meer dan 114 meter boven de NAP-hoogte van vliegbasis Volkel;
- radarverstoringsgebied van radarstation Herwijnen, enkel voor het oprichten van windturbines met een tiphoogte van de wieken van meer dan 90 meter boven de NAP-hoogte van het radarstation;
- obstakelbeheergebied van vliegbasis De Peel, enkel voor het oprichten van ouwwerken met een hoogte van 177,1 meter boven de NAP-hoogte van vliegbasis De Peel;
- een Rijkswaagweg (CEMT-klasse 2) met een vrijwaringszone (10 meter aan weerszijden).

Hoewel gelegen binnen het obstakelbeheergebied van vliegbasis De Peel, het radarverstoringsgebied van vliegbasis Volkel en radarstation Herwijnen, biedt dit project geen mogelijkheid tot het oprichten van windturbines dan wel hoogbouw. Daarnaast heeft het project geen invloed op de veiligheid van de scheepvaart op de rijkswaagweg. Het project past derhalve binnen het Barro.

3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking (Bro 3.1.6 tweede lid)

Vanuit het rijk wordt een zorgvuldig gebruik van de schaarse ruimte bevorderd. Hiervoor is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd en als procesvereiste opgenomen in artikel 3.1.6 lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het doel dat hiermee wordt beoogd is het stimuleren van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en het bewerkstelligen van een goede ruimtelijke ordening, onder meer door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden, het bevorderen van vraaggerichte programmering en het voorkomen van overprogrammering. Met de ladder wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke besluiten nagestreefd. Een nieuwe stedelijke ontwikkeling moet daarom altijd worden afgewogen en gemotiveerd. Daarbij moet een beschrijving worden gegeven van de behoefte aan de betreffende ontwikkeling. Indien de ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied mogelijk wordt gemaakt, dient te worden gemotiveerd waarom de ontwikkeling niet binnen bestaand stedelijk gebied wordt voorzien.

Toetsing

Wat onder stedelijke ontwikkeling wordt verstaan is in het Bro opgenomen. Een stedelijke ontwikkeling is volgens het besluit 'een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'. Uit jurisprudentie blijkt dat functies zoals transformatorhuisjes, zonneparken en infrastructuur geen stedelijke ontwikkeling zijn. In het verlengde hiervan hoeft voorliggende project ook niet als een stedelijke ontwikkeling te worden getypeerd en is een toets aan de Ladder voor duurzame verstedelijking ook niet vereist.

Conclusie

Voorliggend plan is niet in strijd met het rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Structuurvisie Ruimtelijke Ordening 2014

De Structuurvisie Ruimtelijke Ordening 2014 geeft ruimtelijke keuzes voor de toekomstige ontwikkeling van Noord-Brabant. De provincie kiest voor een ontwikkeling waarin de kwaliteiten van de provincie sturend zijn bij de ruimtelijke keuzes die de komende jaren op de provincie afkomen. Daardoor dragen ontwikkelingen bij aan de kracht en identiteit van Noord-Brabant. De ruimtelijke keuzes geven invulling aan het streven naar ruimtelijke kwaliteit en zijn van provinciaal belang. Dit zijn:

- regionale contrasten;
- vitaal en divers platteland (landelijk gebied);
- een robuust water- en natuursysteem;
- een betere waterveiligheid door preventie;
- koppeling van waterberging en droogtebestrijding;
- ruimte voor duurzame energie;
- concentratie van verstedelijking;
- sterk stedelijk netwerk: BrabantStad;
- groene geleidingszones tussen steden;
- goed bereikbare recreatieve voorzieningen
- economische kennisclusters;
- (inter)nationale bereikbaarheid;
- beleefbaarheid stad en land vanaf de hoofdinfrastructuur.

De ruimtelijke belangen en keuzes zijn in vier ruimtelijke structuren geordend. Binnen deze structuren worden de belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen opgevangen. De vier structuren zijn:

- de groenblauwe structuur;
- de agrarische structuur;
- de stedelijke structuur;
- de infrastructuur.

Toetsing

De Structuurvisie heeft het besluitgebied op haar structurenkaart deels aangewezen als 'Gemengd landelijk gebied' en deels als 'Stedelijk concentratiegebied', zoals navolgend weergegeven. De kernen in het landelijk gebied, met de bijbehorende zoekgebieden voor verstedelijking, voorzien in de opvang van de lokale verstedelijkingsbehoefte (wonen, werken, voorzieningen). Het stedelijk concentratiegebied met de bijbehorende zoekgebieden voor verstedelijking voorziet op zijn beurt het merendeel van de bovenlokale verstedelijkingsopgave.

Voor de realisatie van de nieuwe sluis geldt geen directe link met de verstedelijkingsopgave van Helmond. Wel draagt de nieuwe sluis bij aan de provinciale ambities om de bereikbaarheid van het infrastructuurnetwerk te verbeteren. De ontwikkeling sluit dan ook aan op de ambities uit de provinciale structuurvisie.

Uitsnede van de structurenkaart Structuurvisie Ruimtelijke Ordening 2014 met aanduiding besluitgebied (rode punaise) (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl).

3.2.2 Brabantse Omgevingsvisie

De Brabantse Omgevingsvisie is een samenhangende visie op de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie bevat de belangrijkste ambities voor de fysieke leefomgeving voor de komende jaren. De basisopgave binnen de Omgevingsvisie is het werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit. Daarnaast bevat de visie ambities op het gebied van de energietransitie, een klimaatproof Brabant, Brabant als slimme netwerkstad en een concurrerende, duurzame economie. De Omgevingsvisie geeft ook aan op welke nieuwe manieren de provincie met betrokkenen wil samenwerken aan omgevingsvraagstukken en welke waarden daarbij centraal staan. Het gaat om de volgende kernwaarden:

- meerwaarde-creatie;
- technische en sociale innovatie;
- kwaliteit boven kwantiteit;
- steeds beter;
- proactief en preventief boven gevolgbeperking en herstel.

Toetsing

Voorliggende ontwikkeling voorziet in een nieuwe toekomstbestendige sluis ter verbetering van het huidige infrastructuurnetwerk. Kwaliteit prevaleert hier boven kwantiteit met de inzet van het 'steeds beter' maken van de fysieke leefomgeving. Zodoende sluit voorliggende ontwikkeling aan bij de ambities en kernwaarden uit de Brabantse Omgevingsvisie.

3.2.3 *Interim omgevingsverordening Noord-Brabant*

In de Brabantse Omgevingsvisie hebben provinciale staten de visie op de fysieke leefomgeving verwoord. Met de totstandkoming van de Interim omgevingsverordening zijn de verschillende regelingen op provinciaal niveau over de fysieke leefomgeving samengebracht. Dit betekent dat de regels uit de Interim omgevingsverordening betrekking hebben op milieu, natuur, ruimtelijke ordening, water, bodem en wegen.

De Interim omgevingsverordening is beleidsneutraal van karakter en is vooral bedoeld om bestaande regelingen samen te voegen. Uitgangspunt van de Interim omgevingsverordening is dat de huidige regels met het huidige beschermingsniveau zijn gehandhaafd. In het algemeen geldt daarbij dat de inzet van de verordening in de provincie Noord-Brabant is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor het vanuit provinciale belangen nodig is om regels in te zetten of waarvoor het vanuit de wet verplicht is om regels te stellen in de verordening.

Het is een 'Interim' omgevingsverordening om zo te benadrukken dat dit een tussenstap is naar de 'definitieve' omgevingsverordening gebaseerd op de Omgevingswet. De Interim omgevingsverordening is gebaseerd op de huidige wetgeving en moet aan de wettelijke bepalingen van die wetgeving voldoen. Dat betekent dat nieuwe mogelijkheden uit de Omgevingswet nog niet zijn verwerkt. Er is wel zo veel als mogelijk aansluiting gezocht bij de Omgevingswet en de voorwaarden voor een omgevingsverordening (bijvoorbeeld bij de opbouw en de digitale vormgeving).

Toetsing

In algemene zin geldt voor ontwikkelingen dat voldaan moet worden aan de zorgplicht voor een goede omgevingskwaliteit (artikel 3.5). Dit bestaat uit het rekening houden met een zorgvuldig ruimtegebruik (artikel 3.6), de waarden in een gebied (artikel 3.7) en meerwaardecreatie (artikel 3.8). Ook dient de ontwikkeling gepaard te gaan met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit van het gebied of de omgeving (artikel 3.9).

De ontwikkeling betreft de realisatie van een nieuwe sluis ter vervanging van een bestaande sluis. Sluis 8 bestaat reeds en moet wegens het einde van hun levensduur worden vervangen. Dat de sluis enkele meters opschuift en niet op de plek wordt vervangen waar hij nu ligt, heeft civieltechnische redenen. In de eerste plaats wordt door het verplaatsen het raakvlak met de oude sluis verminderd en dit vermindert het risico dat de uitvoering van het werk wordt gehinderd door obstakels in de ondergrond. In de tweede plaats kan de sluis door de verplaatsing grotendeels worden gebouwd buiten de stremmingsperiode voor de scheepvaart. Daardoor wordt de hinder voor de bedrijfsvoering van de Voergroep-zuid aanzienlijk beperkt doordat de stremmingsperiode kan worden ingekort en de Voergroep in die periode niet alle grondstoffen over land hoeft aan te voeren. Daarmee is sprake van een zorgvuldig ruimtegebruik. De nieuwe sluis wordt geïntegreerd in de bestaande omgeving en gronden direct rondom de sluis worden zo groen mogelijk ingericht, zodat ook een goede omgevingskwaliteit kan worden nagestreefd. Wat betreft de waarden in het gebied geldt dat de Oude Zuid-Willemsvaart onderdeel uitmaakt van 'Natuur Netwerk Brabant' en is aangewezen als 'attentiezone waterhuishouding'. Dat maakt dat een ruimtelijke ontwikkeling geen negatief effect mag hebben op de hydrologische instandhoudingsdoelen van het Natuur

Netwerk Brabant. Uit de uitgevoerde quick scan flora en fauna volgt dat daar geen sprake van is (zie paragraaf 5.2). Verder zal de nieuwe sluis goede mogelijkheden bieden voor zowel de beroeps- als pleziervaart en wordt gekeken naar een zo groen mogelijke inrichting rondom de nieuwe sluis. Dat betekent onder andere dat verhar- ding tot een minimum wordt beperkt en daar waar mogelijk toepassing wordt gegeven aan grasbetontegels die zorgen voor een zo groen mogelijke inrichting en uitstraling van het gebied.

Op basis van het voorgaande wordt gesteld dat de ontwikkeling in lijn is met de Interim Omgevingsverordening.

Conclusie

Voorliggend project is niet in strijd met het provinciaal beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie Helmond 2030

De gemeenteraad van Helmond heeft bij raadsbesluit van 4 februari 2014 voor haar he- le grondgebied een structuurvisie vastgesteld met als titel “een stad in balans”. De structuurvisie speelt in op de verschuiving van een sterk (eind)doelgerichte en kwanti- tatieve programmering met een duidelijk omschreven toekomstbeeld (blauwdruk) naar een meer ‘adaptieve houding’ ten aanzien van de mogelijkheden en kansen die zich in de toekomst voor zullen doen. De gemeente zet dan ook in op meer samenwerking in de omgeving (regio ZO-Brabant en BrabantStad) en op co-creatie met initiatiefne- mers, het bedrijfsleven, maatschappelijke instellingen, onderwijsinstellingen en indivi- duele burgers.

De structuurvisie is opgezet aan de hand van een aantal verschillende thema's:

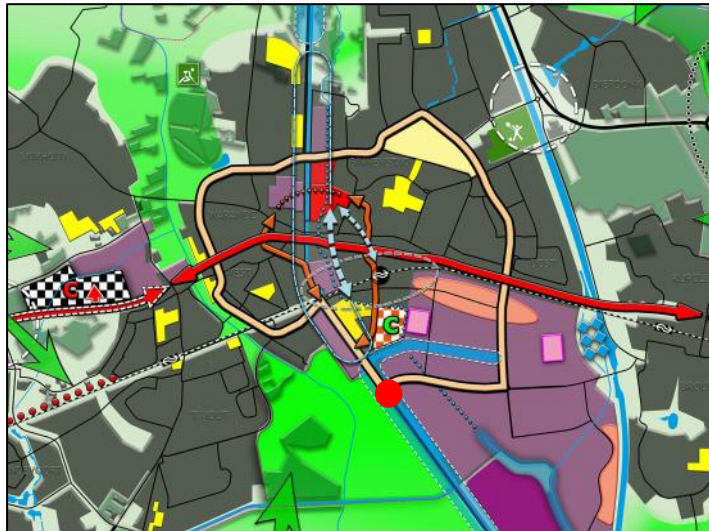
- Ruimtelijk-fysieke dimensies van veranderende leef- en gedragspatronen.
- Duurzaamheid.
- Economische positionering.
- Stad en Land.
- Bereikbaarheid.
- Afstemming Vraag - Aanbod.
- Cultuur en Vrijtijdseconomie.
- Integrale Gebiedsontwikkelingen.

Toetsing

De ruimtelijke structuur van Helmond wordt in belangrijke mate bepaald door een vier- tal kanalen: de oude Zuid-Willemsvaart, het Eindhovens Kanaal, de nieuwe Zuid- Willemsvaart en het net buiten de gemeentegrenzen gelegen Wilhelminakanaal. Op de structuurvisiekaart is het besluitgebied aangeduid als ‘waterpoort’.

De laatste jaren is de potentie van het vervoer over water weer nadrukkelijk in beeld gekomen mede door de technologische en logistieke ontwikkelingen in deze sector. Het Brabantse kanalenstelsel is op onderdelen sterk verouderd en wordt daarom in een gestaag tempo gemoderniseerd om alle economische kerngebieden een vol-

waardige ontsluiting te bieden (o.a. via het programma Beter Benutten van het Ministerie van I&M, ondersteund door de Provincie Noord-Brabant).

Uitsnede structuurvisiekaart, plangebied rode stop (bron: Gemeente Helmond)

Het gebruik van de kanalen voor de beroepsvaart en voor de recreatievaart vormt zowel vanuit historisch als actueel oogpunt een belangrijk vraagstuk voor Helmond, met economisch gezien grote belangen. Daarom wil de gemeente een sturende en beslissende rol blijven houden voor die delen waarover eigen zeggenschap wordt gevoerd. Globaal zijn de vaarwegen in Helmond onder te verdelen in 3 delen:

- 1 De nieuwe Zuid-Willemsvaart/kanaalomleiding (deze is in eigendom van Rijkswaterstaat);
- 2 Het zuidelijk deel van de oude Zuid-Willemsvaart (deze is in eigendom van de gemeente Helmond)
- 3 Het noordelijk deel van de oude Zuid-Willemsvaart (deze is gedeeltelijk in eigendom van Rijkswaterstaat en gedeeltelijk van de gemeente Helmond)

De eerste twee delen worden voor zowel door de beroepsvaart als de recreatievaart gebruikt, waarbij de nieuwe kanaalomleiding ook geschikt is voor grotere schepen. Het laatste deel is momenteel niet in gebruik (uitzonderingen daargelaten). Voor alle onderdelen geldt dat Helmond een duidelijke ambitie heeft.

Beroepsvaart

Mede naar aanleiding van de noodzakelijke renovatie van de sluizen 8 en 9 en de functie die deze sluizen thans nog vervullen voor de beroepsvaart richting insteekhavens, is begin 2013 een onderzoek naar de meest verantwoorde investering voor de toekomst gestart. Een reconstructie van het zuidelijke deel van de Zuid-Willemsvaart met inbegrip van de sluizen welke optimaal is afgestemd op de beroepsvaart, is de meest kostbare variant. Er is daarom behoefte aan inzicht in mogelijke goedkopere alternatieven. In een dergelijke zoektocht naar mogelijke varianten en alternatieven wordt ook de mogelijke locatie van een laad- en loswal faciliteit aan de nieuwe Zuid-Willemsvaart onderzocht, in combinatie met de ontwikkeling van een multimodaal bedrijventerrein.

Recreatievaart

Met het grotendeels wegvallen van de beroepsvaart op de Oude Zuid-Willemsvaart is het besef gegroeid dat de recreatieve toervaart een belangrijke toevoeging kan worden voor de beleving en gebruik van dit deel van het Helmonds kanalenstelsel en daarmee voor de ontwikkeling van de vrijetijdseconomie in onze regio. Op dit moment is de recreatievaart niet toestaan bij sluis 8. In de toekomst wordt dit wel mogelijk.

Aan de noordzijde vormt na de herbouw van sluis 7 alleen nog de openstelling van de Aarle-Rixtelsebrug en de Julianabrug een belemmering voor de vrije doorgang van de recreatievaart naar het centrum van Helmond. Samen met de gemeente Laarbeek wordt momenteel een businesscase opgesteld om de mogelijkheden van een toeristische ontsluiting met jacht- en passantenhaven in Laarbeek alsmede doorvaartmogelijkheid naar het centrum van Helmond te onderzoeken en uit te werken.

Aan de zuidzijde speelt, zoals eerder gesteld, op dit moment de noodzakelijke renovatie van de sluizen 8 en 9 plaats. Eén van de goedkoopste varianten, die in het lopende onderzoek wordt meegenomen, betreft de omvorming van de sluizen tot stuwen. Deze variant heeft als consequentie dat de zuidelijke tak van de Zuid-Willemsvaart dan niet langer bevaarbaar zal zijn.

In de structuurvisie wordt de renovatie van Sluis 8 meermaals genoemd. Voorliggend project voorziet in de vervanging van deze sluis. De renovatie en verplaatsing van de sluis biedt meer mogelijkheden voor zowel de beroeps- als de recreatievaart. Voorliggend project past bij de ambities uit de gemeentelijke structuurvisie.

Conclusie

Voorliggend project is in lijn met het gemeentelijk beleid.

4 Milieu- en omgevingsaspecten

4.1 Milieueffectrapportage

Algemeen

Voor plannen en activiteiten, die mogelijk belangrijke nadelige gevolgen hebben voor het milieu, kan het noodzakelijk zijn dat een milieueffectrapport wordt opgesteld. In hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en in het Besluit milieueffectrapportage is dit geregeld. Er is een m.e.r.-plicht voor plannen (planMER) en een m.e.r.-plicht voor besluiten. Een plan is plan-m.e.r.-plichtig als het plan kaders stelt voor m.e.r.-plichtige activiteiten.

Toetsing

Onderhavig plan betreft de realisatie van een sluis. Deze activiteit wordt niet genoemd in bijlage C of D van het Besluit m.e.r..

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten. Het volgen van een m.e.r.-(beoordelings-) procedure is daarom niet nodig.

4.2 Externe veiligheid

Algemeen

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's die ontstaan voor de omgeving bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen als vuurwerk, lpg en munitie over weg, water en spoor en door buisleidingen. Het beleid rondom externe veiligheid is vastgelegd in circulaire, regelingen, AMvB's en wetten.

In Nederland worden twee maten gehanteerd voor externe veiligheidsrisico's, namelijk het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Bij het plaatsgebonden risico (PR) gaat het om de kans per jaar dat een denkbeeldig persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen als deze persoon zich onafgebroken en onbeschermd in de nabijheid van een risicovolle inrichting of transportas bevindt. Het plaatsgebonden risico wordt weergegeven als een contour rondom de risicovolle inrichting of de transportas.

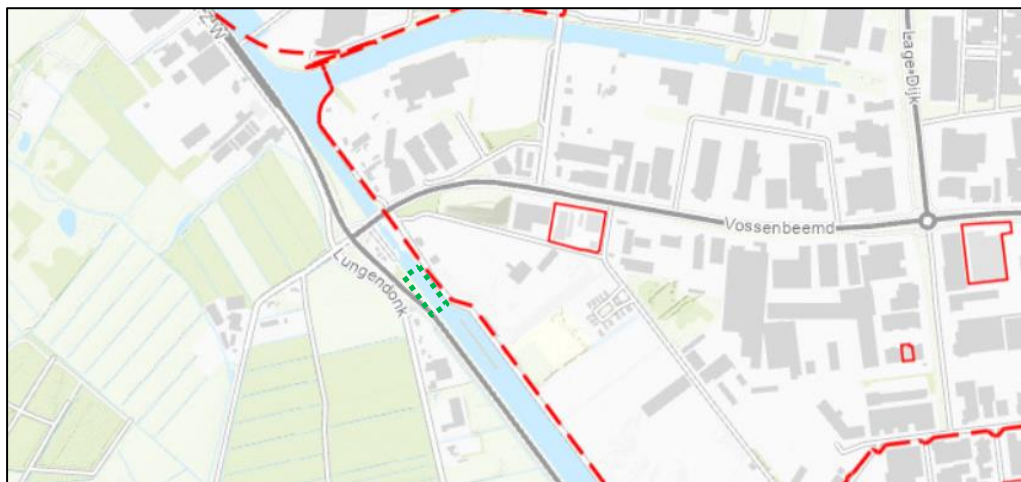
Het groepsrisico (GR) is de cumulatieve kans dat een (werkelijk) aanwezige groep van 10, 100 of 1.000 personen overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico moet verantwoord worden voor het gebied waarbinnen zich de gevolgen van een incident met gevaarlijke stoffen voordoen. Dit is de zogenaamde 1 %-letaliteitsgrens; de afstand vanaf een risicobedrijf waarop nog slechts 1 % van de blootgestelde mensen in de omgeving overlijdt bij een ongeval op het risicobedrijf (invloedsgebied).

Toetsing

In het kader van deze ruimtelijke onderbouwing is de risicokaart geraadpleegd. In de directe nabijheid van de planlocatie is één relevante risicobron aanwezig. Het betreft de ondergrondse hogedruk aardgastransportleiding Z-540-01 van leidingexploitant

N.V. Nederlandse Gasunie. Omdat de sluis geen (beperkt) kwetsbaar object is, is verder onderzoek naar de externe veiligheid niet nodig.

Op de onderstaande afbeelding wordt de ligging van de risicobronnen ten opzichte van het besluitgebied weergegeven.

Beoogde locatie sluis globaal groen omkaderd (bron: risicokaart.nl)

Conclusie

Vanuit externe veiligheid is geen sprake van beperkingen voor de realisatie van het project. De realisatie van de sluis is afgestemd met de Gasunie en de methodiek voor het bouwen van de sluis wordt samen met de Gasunie bepaald. Uiteindelijk zal de realisatie pas plaats kunnen vinden na toestemming van de Gasunie.

4.3 Geluid

Algemeen

De mate waarin het geluid onder andere het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). In het bestemmingsplan moet volgens de Wgh worden aangetoond dat gevoelige functies, zoals een woning, een aanvaardbare geluidsbelasting hebben als gevolg van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen. Indien nieuwe geluidsgevoelige functies worden toegestaan, stelt de Wgh de verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar de geluidsbelasting ten gevolge van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen.

Toetsing

Een sluis betreft geen geluidsgevoelige functie. Met dit project worden dus geen nieuwe geluidsgevoelige functies mogelijk gemaakt. Wel produceert de sluis mogelijk geluid op de omgeving, dit wordt nader toegelicht in paragraaf 4.5.

Conclusie

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor het verplaatsen van de sluis.

4.4 Luchtkwaliteit

Algemeen

Eisen met betrekking tot luchtkwaliteit zijn verankerd in de Wet milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2 en vormen een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO₂) en zwevende deeltjes als PM₁₀ (fijn stof) de maatgevende stoffen waar de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor. Vanaf 1 januari 2015 dient het bevoegd gezag de luchtkwaliteit ook te toetsen aan de grenswaarde voor PM_{2,5}. Op basis van onderzoek door het Planbureau voor de Leefomgeving kan worden gesteld dat als aan de grenswaarden voor PM₁₀ wordt voldaan, ook aan de grenswaarde voor PM_{2,5} wordt voldaan.

Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen jaren flink is verbeterd kan Nederland niet voldoen aan de luchtkwaliteitseisen die in 2010 van kracht zijn geworden. De EU heeft Nederland derogatie (uitstel) verleend op grond van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit betreft een gemeenschappelijke aanpak van het Rijk en diverse regio's om samen te werken aan een schonere lucht waarbij ruimte wordt geboden aan noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Plannen die in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging worden opgenomen in een gebiedsgericht programma van het NSL. Het maatregelenpakket in het NSL is hiermee in evenwicht en zodanig dat op termijn de luchtkwaliteit in heel Nederland onder de grenswaarden ligt. Plannen die 'niet in betekende mate' (NIBM) bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet langer individueel getoetst te worden aan de Europese grenswaarden aangezien deze niet leiden tot een significante verslechtering van de luchtkwaliteit. Deze grens is in de AMvB NIBM gelegd bij 3% van de grenswaarde van een stof: Voor NO₂ en PM₁₀ betekent dit dat aannemelijk moeten worden gemaakt dat het project tot maximaal 1,2 µg/m³ verslechtering leidt. Voor een aantal functies (o.a. woningen, kantoren, tuin- en akkerbouw) is dit gekwantificeerd in de ministeriële regeling NIBM.

Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wordt afgewogen of het aanvaardbaar is het plan op deze plaats te realiseren. Hierbij kan de blootstelling aan luchtverontreiniging een rol spelen, ook als het project 'niet in betekende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Er is sprake van een significante blootstellingsduur als de verblijfsduur die gemiddeld bij de functie te verwachten is een aanzienlijk deel van de dag betreft. Volgens de toelichting op de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit is dit onder andere het geval bij een woning, school of sportterrein.

Gevoelige bestemmingen als scholen, kinderdagverblijven, bejaarden- en zorgtehuizen genieten op grond van de gelijknamige AMvB extra bescherming. Substantiële uitbreiding of nieuwvestiging binnen 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een Rijksweg is alleen toegestaan als de concentraties luchtvervuilende stoffen zich onder de grenswaarden bevinden waardoor geen onacceptabele gezondheidsrisico's optreden.

Toetsing

De ontwikkeling van de sluis is geen gevoelige functie en leidt niet tot een toename van het aantal verkeersbewegingen. Als gevolg daarvan is het uitvoeren van luchtonderzoek niet noodzakelijk. Het project zal niet in betekenende mate bijdragen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit ter plaatse.

Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit project.

4.5 Bedrijven en milieuzonering

Algemeen

Indien door middel van een ruimtelijke ontwikkeling nieuwe, gevoelige functies mogelijk worden gemaakt, moet worden aangetoond dat hiermee een goed leefmilieu mogelijk wordt gemaakt. Hierbij moet rekening worden gehouden met omliggende functies met een milieuzone. Anderzijds mogen omliggende bedrijven niet in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden aangetast door de realisatie van een nieuwe gevoelige functie.

Wat betreft de aanbevolen richtafstanden tussen bedrijvigheid en gevoelige functies is de VNG publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' (2009) als leidraad voor milieuzonering gebruikt. In de VNG-publicatie zijn richtafstanden voor diverse omgevings- en gebiedstypen opgenomen. Het gaat onder andere om de volgende omgevings- en gebiedstypen: 'rustige woonwijk', 'rustig buitengebied' en 'gemengd gebied'.

In een rustige woonwijk en een rustig buitengebied komen vrijwel geen andere functies dan de woonfunctie voor. Gemengde gebieden betreffen gebieden die langs hoofdinfrastructuur liggen en/of gebieden met matige tot sterke functiemenging. In een dergelijk gebied komen direct naast woningen andere functies voor, zoals winkels, maatschappelijke voorzieningen horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd. Voor gemengde gebieden kunnen de richtafstanden worden verminderd. De afstand wordt gemeten vanaf het op de verbeelding aangeduide deel voor de bedrijfsmatige activiteit tot aan de gevel.

Toetsing

In onderhavige situatie is geen sprake van het mogelijk maken van nieuwe, gevoelige functies in de zin van het aspect bedrijven en milieuzonering. Het project hoeft dan ook geen rekening te houden met eventuele hinder vanuit omliggende functies. Ook worden omliggende bedrijven niet in hun ontwikkelingsmogelijkheden aangetast als gevolg van het project.

Volgens de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' hoeft een sluis met bijbehorende voorzieningen niet getypeerd te worden als een hinderveroorzakende functie. Het geluid ter hoogte van de sluis zal hoofdzakelijk afkomstig zijn van het varen vanuit stilstand. Gelet op het feit dat de sluis zich bevindt in een omgeving bestaande uit diverse bedrijven en een provinciale weg, maakt dat de akoestisch te onderscheiden geluidsveranderingen, specifiek ten gevolge van de verplaatsing van de sluis, niet tot minimaal zullen zijn ten opzichte van het huidige geldende akoestisch klimaat.

Conclusie

Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de uitvoering van onderhavig project.

4.6 Bodem

De bodemkwaliteit is in het kader van een ruimtelijk plan van belang indien er sprake is van functieveranderingen of een ander gebruik. De bodem moet geschikt zijn voor de nieuwe functie.

Toetsing

Een sluis is geen gevoelige functie in het kader van bodemkwaliteit. Bovendien heeft een sluis geen invloed op de bodemgesteldheid. Een verkennend bodemonderzoek is daarom niet noodzakelijk.

Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor onderhavige ontwikkeling.

4.7 Kabels en leidingen

Er zijn binnen het besluitgebied geen planologisch relevante kabels aanwezig die mogelijk een beperking kunnen vormen bij de herontwikkeling van het besluitgebied. Wel ligt er een gasleiding nabij het besluitgebied. Voor de aanleg van de sluis is er raakvlak met de gasleiding. De bouw van de sluis wordt daarom afgestemd met de Gasunie. Een melding bij het Kabels en Leidingen Informatie Centrum (een zogenaamde KLIC-melding) is noodzakelijk in geval van bodemingrepen. Het aspect kabels en leidingen vormt hiermee geen belemmering voor de beoogde bouw van de sluis.

5 Sectorale aspecten

5.1 Water

Rijksbeleid - Het Nationaal Waterplan 2016-2021

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Het Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen.

In het Nationaal Waterplan 2016-2021 staan de volgende ambities centraal:

- Nederland blijft de veiligste delta in de wereld.
- Nederlandse wateren zijn schoon en gezond en er is genoeg zoetwater.
- Nederland is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht.
- Nederland is en blijft een gidsland voor watermanagement.
- Nederlanders leven waterbewust.

Het Rijk onderkent het belang van verbinden van ruimte en water. Bij het aanpakken van wateropgaven en de uitvoering van watermaatregelen vindt daarom afstemming plaats met andere relevante ruimtelijke opgaven en maatregelen in het gebied, zodat scope, programmering en financiering zo veel mogelijk op elkaar aansluiten of, beter nog, elkaar versterken. Het kabinet streeft daarbij ook naar integrale combinaties, waarbij ruimtelijke inrichting een belangrijke rol speelt bij het oplossen van wateropgaven. Omgekeerd is het van belang om bij ruimtelijke opgaven vroegtijdig rekening te houden met wateropgaven en de veerkracht van watersystemen. De gewenste betere verbinding tussen water en ruimte geldt voor alle opgaven op het gebied van waterveiligheid, zoetwater en waterkwaliteit.

Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie

De relevante beleidsontwikkelingen op het gebied van water worden bij het Rijk opgenomen in het Deltaprogramma. Hierin is voor verschillende thema's beschreven wat het beleid is en hoe het Rijk dat in overleg met overige partners wil gaan bereiken. Het Deltaprogramma bestaat uit verschillende onderwerpen op het gebied van water. Voor ruimtelijke ontwikkelingen is het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie het meest relevant, omdat hierin de consequenties van de klimaatontwikkelingen voor Nederland zijn opgenomen, evenals de maatregelen die we moeten nemen om 'klimaatadaptief' te worden. Een deel van deze maatregelen zal ruimtelijke impact hebben.

Met 'klimaatadaptief' wordt bedoeld: het klimaatrobuust en klimaatbestendig inrichten van Nederland, gegeven de klimaatontwikkelingen die op ons afkomen. Op basis van de internationale en nationale klimaatmodellen is de verwachting dat het weer in Nederland extremer gaat worden. Dat betekent: meer hevige regenbuien (veel neerslag in korte tijd) en langere periodes met droogte en hitte. Dit heeft consequenties voor de leefbaarheid in steden en dorpen en voor bijna alle (economische) sectoren in Nederland. Met het nemen van klimaatrobuuste maatregelen wordt ingespeeld op deze veranderingen waarmee we steden en dorpen leefbaar houden en (economische) schade door wateroverlast, droogte en hitte beperken.

Provinciaal beleid - Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016 - 2021

Het PMWP bevat het strategische milieu- en waterbeleid van de provincie Noord-Brabant voor de periode 2016-2021. Daarnaast is voor het waterdomein ook toetsingskader voor de taakuitoefening van lagere overheden op het gebied van water, met name voor waterschappen. De beleidsdoelen zijn ondergebracht in drie integrale thema's: gezonde fysieke leefomgeving, veilige fysieke leefomgeving en groene groei. De verschillende wateronderwerpen zijn ondergebracht bij deze drie integrale thema's. Deze onderwerpen zijn:

- Voldoende en schoon water voor mens, dier en plant
- Aanvaardbare risico's vanuit hoogwater
- Duurzame zoetwatervoorziening

Belangrijke thema's hierbij zijn de verbetering van de waterkwaliteit, de verdrogingsbestrijding en een meer natuurlijke inrichting van de watersystemen (waaronder beekherstel en de aanleg van ecologische verbindingzones). Recent is er vanuit het provinciale beleid steeds meer aandacht voor een klimaatbestendige stedelijke en landelijke ontwikkeling. Het PMWP fungeert voor een aantal ruimtelijk relevante wateronderwerpen tevens als structuurvisie.

Beleid Waterschap Aa en Maas - Waterbeheerplan 2016-2021 en Keur

Het waterbeheerplan van waterschap Aa en Maas is in afstemming met het PMWP 2016-2021 tot stand gekomen. In het Waterbeheerplan van het waterschap wordt het PMWP verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Het waterbeheerplan is opgedeeld in een aantal waterthema's, waarvoor doelen en ambities zijn opgesteld. Deze thema's zijn:

- Zorgen voor een veilig en bewoonbaar beheergebied. Dit wordt bereikt door toepassing van drie pijlers: preventie, duurzame ruimtelijke planning en een accurate rampenbeheersing. In onze regio valt de aanleg en inrichting van regionale waterbergingsgebieden en het voldoen aan de stedelijke wateropgave onder dit thema.
- Zorgen voor voldoende water en een robuust watersysteem. De inrichting en het beheer van het watersysteem worden afgestemd op de aanwezige functies en de watervraag van deze functies.
- Zorgen voor gezond en natuurlijk water: hieronder vallen onder andere inrichtingsmaatregelen aan watersystemen en verbetering van de waterkwaliteit.
- Zorgen voor schoonwater: Hieronder vallen de bevoegdheden van het waterschap op grond van de Waterwet (eisen aan kwaliteit van lozingen op oppervlaktewater), evenals de zuiveringstaak van het waterschap.

In aanvulling daarop is ook het waterschap bezig het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie te vertalen naar haar eigen beleid

Het waterschap heeft tevens haar regels vastgelegd in de Keur. Het geeft aan welke plichten er zijn voor activiteiten met betrekking tot het oppervlaktewater, grondwater, en kunstwerken. De Keurregels voor afvoeren van hemelwater bevat richtlijnen voor het waterhuishoudkundig onderzoek en kan worden gebruikt voor het uitvoeren daarvan.

Plannen met een verhardingstoename tot 500 m² worden vrijgesteld van compensatie door waterberging. Het bepalen van de compensatie wordt gedaan conform de rekenregel: benodigde compensatie (in m³) = toename verhard oppervlak (in m²) x gevoeligheidsfactor x 0,06 (in m). Deze rekenregel is ook gebruikt voor deze watertoets.

Beleid gemeente Helmond - Waterbeheerplan 2016 - 2021

Het waterbeleid van de gemeente Helmond is vastgelegd in het Waterplan 2012-2015 dat door de gemeenteraad is vastgesteld en geeft de kaders aan waarbinnen het waterbeheer in Helmond vorm moet krijgen. Het Waterplan is door de gemeenteraad verlengd.

Het gemeentelijke waterplan is een gezamenlijk product van gemeente en waterbeheerder en geeft een uitgewerkte visie op de plaats die het water nu en in de toekomst in Helmond kan innemen. Het geeft daarbij aan wat als gewenste ontwikkeling wordt gezien. De visie is richtinggevend voor het onderdeel water bij planvorming en invulling van projecten. Belangrijke onderwerpen in het Waterplan 2012-2015/2018 zijn:

- Water en ruimtelijke ordening;
- Water en ecologie;
- Beleving van water;
- Waterkwaliteit;
- Stedelijk grondwater;
- Waterketenbeheer (waaronder afkoppelen en de voorkeursvolgorde voor het verwerken van schoon hemelwater);
- Beheer en onderhoud van stedelijk water.

Op deze wijze wordt het mogelijk het aspect water te betrekken bij integrale beleidsafwegingen en daarbij de consequenties van keuzes voor het water aan te geven.

Het onderwerp 'klimaatadaptatie' is benoemd in het programmaplan Duurzame en Gezonde Stad. De gemeente heeft nog geen beleid vastgesteld over dit onderwerp. Naar verwachting wordt in 2021 een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Daar waar mogelijk worden klimaatadaptieve maatregelen al wel meegenomen in projecten en plannen.

Toetsing

De gemeente streeft naar het terugdringen van het gebruik van uitlogende bouwmaterialen (koper, zink, lood) om de water- en bodemkwaliteit niet negatief te beïnvloeden. Dit aspect is als aanbeveling opgenomen in het pakket duurzaam bouwen en is ook van toepassing op het onderhavige project. Van de initiatiefnemer wordt verwacht dat deze het vrijkomende regenwater niet onnodig vervuild en daarom geen uitlogende bouwmaterialen gebruikt. Met voorliggend project zal de situatie praktisch gelijk blijven. Het betreft enkel een verplaatsing van de peilscheiding en het verharde oppervlakte. Het verhardingsoppervlakte bij Sluis 8 neemt netto met circa 100 m² toe. De resterende verharding zal in de vorm van grasbetontegels aangebracht worden zodat hemelwater hier via een natuurlijke weg alsnog de bodem kan infiltreren. In het kader van het planproces is gekeken naar de effecten op het grondwatersysteem. Daaruit volgt dat de aanwezigheid van de sluis en het kanaal weinig invloed heeft op het grondwaterregime en dat dit met de verplaatsing van de sluis niet zal veranderen.

Conclusie

Het project betreft het aanleggen van een nieuwe sluis in de oude Zuid-Willemsvaart. Dit heeft geen waterhuishoudkundige consequenties.

5.2 Natuur

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het besluitgebied. Vanaf 1 januari 2017 geldt hiervoor de Wet natuurbescherming. Deze wet beschermt bepaalde plant- en diersoorten, natuurgebieden en bossen. Voordat ontwikkelingen mogen plaatsvinden, moet worden aangetoond dat in het kader van de huidige natuurwet- en regelgeving van een negatief effect geen sprake is, dan wel dat daarvoor respectievelijk een vergunning of ontheffing kan worden verkregen.

Toetsing

Ten behoeve van de ontwikkeling is door Lomans Ecoworks een quickscan flora en fauna¹ uitgevoerd.

Gebiedsbescherming

Natura 2000- gebied

Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ruim 5 kilometer. Ten behoeve van de ontwikkeling van sluis 8 en 9 is een stikstofdepositie-onderzoek² uitgevoerd. Op basis van de uitgevoerde berekeningen blijkt dat het in alle doorgerkende scenario's mogelijk is om onder een maximale depositie van 0,05 mol/ha/jaar in 2 jaar of equivalent daarvan te blijven.

Gelet dat een tijdelijke toename van maximaal 0,05 mol/ha/jaar verspreidt over 2 jaar voor dit project haalbaar is, zijn significante gevolgen vanwege stikstofdepositie van onderhavig project op voorhand uitgesloten. En geldt voor deze werkzaamheden geen vergunningplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

Natura 2000- overige effecten (licht, geluid, trillingen)

Gezien de aard en de omvang, het effectbereik en de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000- gebied zijn negatieve overige effecten uit te sluiten.

Natuurnetwerk Brabant

Het besluitgebied Sluis 8 ligt binnen Zuid- Willemsvaart welke is aangewezen als NNB. Van een directe aantasting en afname van areaal aan NNB gebied is geen sprake. Het verplaatsen van de sluis zal niet leiden tot aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden van de NNB ter plaatse. Er worden voorzorgsmaatregelen aanbevolen om trekkende/foeragerende vleermuizen zo min mogelijk te verstoren.

Houtopstanden

Het besluitgebied ligt binnen de bebouwde kom. Indien bomen worden gekapt vallen deze niet onder art. 4.2 Wnb. De gemeentelijke regels vastgelegd in de APV zijn in dit geval aan de orde.

¹ Lomans Ecoworks (2021). Quickscan flora en fauna verplaatsen Sluis 8 te Helmond. Datum 2 juni 2021

² Antea Group (2021). Stikstofdepositie-onderzoek, Sluis 8/9 te Helmond. Datum 21 juni 2021

Soortenbescherming

In de Quick scan is onderzocht welke soorten voorkomen in het besluitgebied.

Vogels beschermd op grond van de Vogelrichtlijn art. 3.1 Wnb

In het besluitgebied zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels cat. 1-4 jaarrond beschermde nesten in bomen en te slopen bebouwing aanwezig. Ook cat. 5 nesten zijn niet aangetroffen. Overtreding van art. 3.1 lid 2,4 en 5 van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Overige vogelrichtlijnsoorten

Het besluitgebied vormt geschikt foerageergebied en nestgelegenheid voor een aantal algemene vogelrichtlijnsoorten met een éénmalig nest. Met geplande werkzaamheden zullen foerageer- en nestgelegenheid tijdelijk afnemen. In de omgeving zijn voldoende alternatieven.

Europees beschermde soorten op grond van de Habitatrichtlijn art. 3.2 Wnb

Vleermuizen: vliegroutes en foerageergebied

Het kanaal en directe groene omgeving zullen worden benut door vleermuizen als vliegroute en foerageergebied. Deze functies voor vleermuizen blijven behouden tijdens de werkzaamheden. Wel dienen voorzorgsmaatregelen te worden genomen om lichtverstoring te voorkomen.

Vleermuizen: verblijfplaatsen

Een klein deel van de bomen binnen het besluitgebied konden niet volledig worden geïnspecteerd op de aanwezigheid holtes, gaten en spleten welke als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. Als bomen worden gekapt in het bosje aan de westzijde van Sluis 8 dienen deze in een geschikte periode te worden gecontroleerd. Als bomen worden gekapt is mogelijk nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen noodzakelijk.

Nationaal beschermde Andere soorten art. 3.3 Wnb

Op basis van het veldbezoek kan het voorkomen van landzoogdieren met jaarrond beschermde- of periodiek beschermde verblijfplaatsen kan worden uitgesloten. Binnen het besluitgebied en directe omgeving worden verder geen beschermde soorten verwacht die op de lijsten staan van de Habitatrichtlijn of de 'Andere soorten', (provinciaal beschermde soorten) door het ontbreken van geschikt leefgebied. Het besluitgebied biedt uitsluitend leefgebied voor een aantal landzoogdieren waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling. Negatieve effecten zijn niet aan de orde.

Vrijgestelde soorten

Er worden enkele soorten verwacht uit deze categorie die gebruik maken van het besluitgebied zoals konijn, haas, egel, bruine kikker, gewone pad en enkele algemene spits- en woelmuizen. Voor deze soorten geldt wel vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, maar de algemene zorgplicht is altijd van kracht.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor alle natuur en in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving, overeenkomstig artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in elk geval in dat iedereen die weet dat hij schade aan

natuur gaat veroorzaken door een bepaalde handeling, hij deze handeling daarom niet uitvoert, of maatregelen neemt om schade aan de natuur door de handeling zoveel mogelijk te voorkomen. Probeer bijvoorbeeld bij de ruimtelijke ingreep zoveel mogelijk bomen, struiken en overig groen te behouden. Werken buiten de winterperiode voorkomt dat dieren die in winterrust zijn verstoord of gedood worden.

Conclusie

Met de geplande werkzaamheden ter verplaatsing van Sluis 8 wordt geen overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming verwacht. Als bomen worden gekapt is nader onderzoek noodzakelijk naar beschermde verblijfplaatsen. De maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten op vleermuizen en 'vogels algemeen' dienen te worden opgevolgd. Het aspect natuur vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit project.

5.3 Archeologie

Algemeen

Door ondertekening van het verdrag van Valletta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet-zichtbare deel van cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Erfgoedwet is geregeld hoe met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij het plan te betrekken. Bij ingrepen waarbij de ondergrond wordt geroerd, dient te worden aangetoond dat de eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden aangetast.

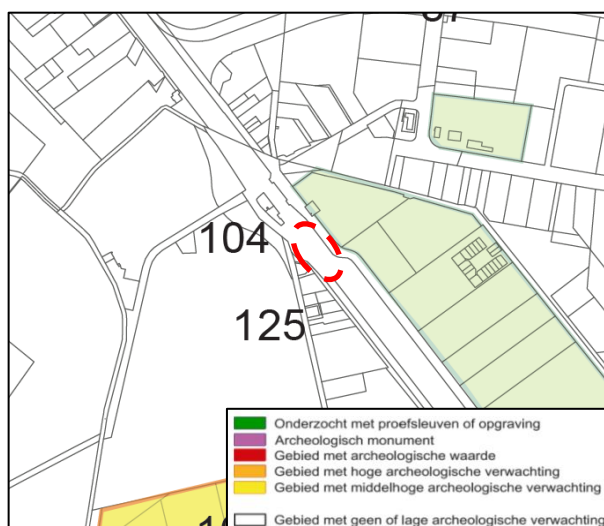
Toetsing

De op 26 september 2017 door de gemeenteraad vastgestelde 'Archeologische beleidskaart Helmond' geeft de gebieden aan waar archeologische resten in de bodem aanwezig zijn of verwacht mogen worden. Daaruit volgt dat het besluitgebied geen of een lage archeologische verwachtingswaarde kent (zie navolgende afbeelding), waardoor opname van een dubbelbestemming niet noodzakelijk is. Op basis van de beleidskaart is dan ook geen archeologisch onderzoek noodzakelijk voor voorliggend project.

Conclusie

Het aspect archeologie vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van onderhavig project.

Uitsnede archeologische beleidskaart Helmond met daarop het besluitgebied globaal rood omlijnd (Bron: gemeente Helmond).

5.4 Cultuurhistorie

Op grond van artikel 3.1.6, vijfde lid, onderdeel a van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten ook cultuurhistorische waarden worden meegewogen bij de beoordeling van een ruimtelijk project.

Toetsing

Het besluitgebied is gelegen in/aan de Zuid-Willemsvaart. Dit is een kanaal dat bijna 200 jaar oud is en hierdoor een cultuurhistorische betekenis heeft. De bruggen, havens en sluizen dateren lang niet allemaal meer uit de tijd van aanleg. Daarbij komt dat ontwikkelingen door de tijd en veroudering vervangen, vernieuwen of wijzigen nodig maakt, om de functionaliteit van de Zuid-Willemsvaart te behouden.. Van de huidige te slopen Sluis 8 is een basalten muur als van cultuurhistorische waarde beoordeeld. Deze blijft daarom bewaard. Een nadere beschouwing is op dit punt dan ook niet noodzakelijk.

Conclusie

Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van onderhavig project.

5.5 Verkeer en parkeren

Bij het realiseren van een nieuwe functie dient gekeken te worden naar verkeersaspecten als bereikbaarheid, verkeersveiligheid en parkeren. In het kader van een goede leefbaarheid geldt dat hinder in de omgeving zo veel mogelijk moet worden voorkomen.

Toetsing

Met de bouw van de sluis is er geen sprake van een toename van de behoefte aan parkeerplaatsen en ook is er geen sprake van toename van verkeer.

Conclusie

De aspecten verkeer en parkeren vormen geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van onderhavig plan.

6 Haalbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Voor de kosten voor de planvorming en uitvoering van voorliggend project zijn de benodigde financiële middelen gereserveerd en beschikbaar. Gelet op artikel 6.12, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening hoeft ten behoeve van dit project geen exploitatieplan te worden vastgesteld. In het voorliggende project is geen sprake is van aangewezen bouwplannen op grond van artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Er zijn hiermee geen omstandigheden die duiden op financiële onhaalbaarheid van het project. De economische uitvoerbaarheid van deze ontwikkeling kan derhalve worden geacht te zijn aangetoond.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In de voorbereidende fase is de omgeving meegenomen in verband met de voortgang en planning van de sluizen. Door middel van keukentafel gesprekken zijn de bewoners bijgepraat.

7 Procedure

7.1 Wettelijk overleg

Op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening voert het college van burgemeester en wethouders, dat belast is met de voorbereiding van een planologische procedure, overleg met andere bestuursorganen van bijvoorbeeld buurgemeenten, het waterschap en de provincie.

Waterschap Aa en Maas

Het waterschap heeft aangegeven meer inzicht te willen krijgen in hoeverre sprake is van een toename van het verhard oppervlak. Daarnaast heeft het waterschap gevraagd hoe de realisatie van de sluis zich verhoudt tot de andere gerelateerde ontwikkelingen, zoals het verlengen van de dienstweg. Ook is gevraagd of onderzocht is of sprake kan zijn van mogelijke veranderingen van grondwaterstromingen. Het waterschap wijst er op dat door de wijziging van de sluis de kades worden aangemerkt als keringen en dat voor de bescherming van de kades specifieke regels gelden waar in het vervolg rekening mee moet worden gehouden. Tot slot geeft het waterschap aan dat een watervergunning noodzakelijk is voor de ontwikkeling en dat hierover al contacten zijn tussen het waterschap en de gemeente.

Reactie gemeente

Het verhardingsoppervlakte bij Sluis 8 neemt netto met circa 100 m² toe. De resterende verharding zal in de vorm van grasbetontegels aangebracht worden zodat hemelwater hier via een natuurlijke weg alsnog de bodem kan infiltreren. In het kader van het planproces is gekeken naar de effecten op het grondwatersysteem. Daaruit volgt dat de aanwezigheid van de sluis en het kanaal weinig invloed heeft op het grondwaterregime en dat dit met de verplaatsing van de sluis niet zal veranderen. De overige opmerkingen van het waterschap nemen we ter kennisneming aan. De waterparagraaf wordt naar aanleiding van deze beantwoording aangepast.

Provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant heeft een reactie gegeven op de ruimtelijke onderbouwing. In de reactie geeft de provincie aan dat een sluis wordt gezien als een waterstaatswerk en dat de realisatie van een waterstaatswerk wordt gezien als een ontwikkeling voor het algemeen belang. Daarom is de nieuwvestiging gerechtvaardigd. De provincie vraagt dit op te nemen in de paragraaf met betrekking tot het provinciaal beleid. Tot slot verzoekt de provincie om meer uitwerking te geven aan de wijze waarop de vereiste kwaliteitsverbetering van het landschap gaat plaatsvinden.

Reactie gemeente

We willen benadrukken dat het feitelijk gezien niet gaat om nieuwvestiging van een sluis. Sluis 8 bestaat reeds en moet wegens het einde van hun levensduur worden vervangen. Dat de sluis enkele meters opschuift en niet op de plek wordt vervangen waar hij nu ligt, heeft civieltechnische redenen. In de eerste plaats wordt door het verplaatsen het raakvlak met de oude sluis verminderd en dit vermindert het risico dat de uitvoering van het werk wordt gehinderd door obstakels in de ondergrond. In de tweede plaats kan de sluis door de verplaatsing deels worden gebouwd buiten de

stremmingsperiode voor de scheepvaart. Een tijdelijke algehele stremming van de scheepvaart is echter niet te voorkomen. Met de Voergroep-Zuid is overeengekomen dat voor een periode van een jaar de scheepvaart gestremd zal zijn en het vervoer over land gaat. Voor de verdere inrichting van de gronden rondom de sluis is vooralsnog geen inrichtingsplan voorhanden. Wel streven we de opgenomen ambitie om de gronden zo groen mogelijk in te richten na. Dat betekent onder andere dat we verharding tot een minimum beperken en daar waar mogelijk toepassing geven aan grasbetontegels die de groene inrichting en uitstraling van het gebied bevorderen. De paragraaf met betrekking tot het provinciaal beleid wordt naar aanleiding van deze beantwoording aangepast.

7.2 Zienswijzen

De ruimtelijke onderbouwing zal voor een periode van zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. Een ieder kan in deze periode zienswijzen indienen. In deze paragraaf of in een bijlage bij deze onderbouwing zullen de binnengekomen zienswijzen worden samengevat en van een antwoord worden voorzien.